

Indholdsplan

Skoleåret 2023-2024

Indhold

SKOLENS FORMÅL	4
VÆRDIGRUNDLAG	4
MÅLGRUPPE	4
SPECIALUNDERVISNING.....	4
OM UNDERVISNINGEN GENERELT	4
UNDERVISNING AF ELEVER MED VIDTGÅENDE BEHOV FOR SPECIALUNDERVISNING	5
FRITAGELSE EFTER §13	6
VÆRKSTEDSUNDERVISNINGEN	6
VÆRKSTEDER	8
IT & MEDIER.....	8
MUSIK	10
SPORT & Outdoor	13
KUNST & KULTUR	15
KØKKEN.....	20
MOTOR/METAL	24
LANDBRUG.....	27
RIDNING.....	30
BYGGE/ANLÆG	31
ØVRIG UNDERVISNING	36
ORIENTERING OG MORGENSANG	36
VALGFAG - FASTE.....	37
DANSK.....	37
MATEMATIK.....	37
ENGELSK	37
TYSK	38
MIN FREMTID	38
VALGFAG – PERIODEVISE.....	39
IDRÆT/SVØMNING	39
FÆLLESTIMER	39
BOTRÆNINGSPUNDERVISNING	40
ELEVRÅD	40
LÆSEHJØRNET	41

INTROUGER	41
TEMAUGER	41
LEJRSKOLER OG EKSKURSIONER	44
KLINTEBJERG MUSIKFESTIVAL	44
FRITIDSAKTIVITETER OG PÆDAGOGISK TILRETTELAGT SAMVÆR	45
KØREKORT	45
VEJLEDNING OG BROBYGNING.....	45

SKOLENS FORMÅL

Skolens formål er at drive efterskole for bogligt svagtstillede unge inden for rammerne af de gældende regler for Bekendtgørelse af lov om efterskoler og frie fagskoler med livsoplysning, folkelig oplysning og demokratisk dannelse i centrum.

Ved at kombinere praktisk og teoretisk arbejde er det skolens mål at give disse ofte sent udviklede unge en positiv oplevelse af egne kræfter og evner, og derved hjælpe den enkelte til at nå så langt som muligt i sin personlige udvikling: en udvikling, der kan fremme lysten til fortsat dygtiggørelse til samfundslivet.

I arbejdet med lokalsamfundet vil skolen søge at give de unge et indblik i og motivere dem for en god anvendelse af fritiden.

Opholdet på Tolne Efterskole skal sikre en almen dannelse. Det understreges, at almen dannelse ikke er lig med et bestemt kundskabsstof, men udtrykker en udvikling – et præg hos den unge, som er resultatet af "mødet" med Tolne Efterskole.

VÆRDIGRUNDLAG

Værdigrundlaget for Tolne Efterskole bygger på den kristne kulturarv og er fundamentet for skolens aktiviteter.

Følgende værdier udgør nøglebegreberne i skolens værdigrundlag:

Fællesskab, Ligeværdighed, Tillid, Tryghed, Tolerance, Respekt, Ansvarlighed og Ærlighed

MÅLGRUPPE

Tolne Efterskole er en prøvefri specialefterskole for unge med særlige læringsforudsætninger, og unge med særlige kognitive, sociale og personlige forudsætninger. Eleverne vil ofte have været i skolesammenhænge, hvor de har følt sig utilstrækkelige i forhold til jævnaldrende og ikke har kunne profitere af den almene boglige undervisning.

Eleverne kommer fra specialskoler, specialklasser eller lignende specialundervisningstilbud – evt. med reduceret skema/fagpakke og fritagelse fra flere fag.

Alle elever, der optages på Tolne Efterskole, har behov for specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand jf. Bekendtgørelse af Lov om efterskoler og frie fagskoler § 3, § 26 og § 26a.

SPECIALUNDERVISNING

OM UNDERVISNINGEN GENERELT

Tolne Efterskole er godkendt som prøvefri efterskole, og elever kan ikke gå til afgangsprøve.

Et skoleår består af 42 undervisningsuger, hvor de fleste uger følger nedenstående struktur. Herudover består skoleåret af 3 introuger, 2 lejrskole(r), 1 – 2 temauger, 8 temadage, 3 brobygningsuger og 1 afslutningsuge.

Alle elever skal deltage i ovenstående.

Skoleåret er opdelt i 2 værkstedsperioder – fra august til december og januar til juni, og eleverne er således på samme værksted i ½ år. Udover værkstedsundervisningen er der et ugentligt valgfag, idræt og fællestime. Valgfag og idræt foregår i 3mdr. perioder.

Udover den almindelige undervisning tilbydes 2. årselever "Botræning", som foregår i ét af skolens i alt 6 botræningshuse. Når skolens normale skema slutter, fortsætter botræningseleverne i botræningshusene, hvor der undervises i socialt samvær og botræning med personlig hygiejne, indkøb, madlavning og husholdning. Denne ekstra undervisning tilbydes elever, der i et samarbejde mellem skolen og forældre, vurderes moden og inden for nærmeste udviklingszone.

Botræningsundervisning tilfører 9 ugentlige timer.

Skoleskema for skoleåret 2023/2024

KLOKKEN	MANDAG	TIRSDAG	ONSDAG	TORSdag	KLOKKEN	FREDAG
7.45 - 8.30	Morgenmad	Morgenmad	Morgenmad	Morgenmad	7.30 - 8.15	Morgenmad
8.30 - 8.45	Orientering	Orientering	Orientering	Orientering	8.15 - 9.15	Rengøring
8.45 - 9.00	Morgensang	Morgensang	Morgensang	Morgensang	9.15 - 9.30	Pause
9.00 - 10.20	Værkstedsundervisning Dansk-matematik-engelsk	Værkstedsundervisning Dansk-matematik-engelsk	Værkstedsundervisning Dansk-matematik-engelsk	Værkstedsundervisning Dansk-matematik-engelsk	9.30 - 10.20	Værkstedsundervisning Dansk-matematik-engelsk
10.20 - 10.40	Formiddagsmad	Formiddagsmad	Formiddagsmad	Formiddagsmad	10.20 - 10.40	Formiddagsmad
10.40 - 12.00	Værkstedsundervisning Dansk-matematik-engelsk	Værkstedsundervisning Dansk-matematik-engelsk	Værkstedsundervisning Dansk-matematik-engelsk	Værkstedsundervisning Dansk-matematik-engelsk	10.40 - 12.00	Værkstedsundervisning Dansk-matematik-engelsk
12.00 - 12.30	Pause	Kontaktlærertid	Kontaktlærertid	Kontaktlærertid	12.00 - 12.30	Middag
12.30 - 13.00	Middag	Middag	Middag	Middag	12.30 - 13.00	Pause
13.00 - 13.30	Pause	Pause	Pause	Pause	13.00 - 14.30	Fælles time
13.30 - 15.00	Værkstedsundervisning Dansk-matematik-engelsk	Valgfag	Idræt	Værkstedsundervisning Dansk-matematik-engelsk	14.30	Weekend
15.00 - 15.30	Pause	Pause	Pause	Pause	18.00	Aftensmad for weekendelever
15.30	Skoleelever Kaffe/te m.m.	Skoleelever Kaffe/te m.m.	Skoleelever Kaffe/te m.m.	Skoleelever Kaffe/te m.m.		
15.30 - 18.00	Botræningselever Botræningsundervisning	Botræningselever Botræningsundervisning	Botræningselever Botræningsundervisning	Botræningselever Botræningsundervisning		
18.00	Aftensmad	Aftensmad	Aftensmad	Aftensmad		

UNDERVISNING AF ELEVER MED VIDTGÅENDE BEHOV FOR SPECIALUNDERVISNING

Alle elever har vidtgående behov for specialundervisning, og denne er integreret i værkstedsundervisningen, og alle elever modtager individuelt tilrettelagt undervisning. Tolne Efterskoles elever undervises på hold med 7-10 elever og 1-2 lærere.

En SOSU-assistent er ansat til at støtte elever i at være parate til undervisningsdagen (hjælp til personlig hygiejne, påklædning, tøjvask m.m.)

Samværsdelen i elevernes frie tid er tilført ekstra lærerressourcer med det formål at sikre de elever, der har behov herfor, en særlig opmærksomhed omkring deres sociale og personlige udvikling. Dette for at optimere deres muligheder for positivt udbytte af deres efterskoleophold set i et demokratisk og et dannelsesmæssigt perspektiv.

Alle elever undervises iht. en individuelt tilrettelagt undervisningsplan, som er beskrevet i en individuel elevplan med beskrevne mål for undervisningen og evalueringer heraf.

FRITAGELSE EFTER §13

Ifølge "Bekendtgørelse om folkeskolens specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand" gælder:

"Har en elev usædvanligt store vanskeligheder i et fag, således at det ikke skønnes hensigtsmæssigt at give eleven specialundervisning i faget, kan eleven med forældrenes samtykke fritages for undervisning i dette fag, dog ikke for så vidt angår dansk og matematik. Afgørelse herom træffes af skolens leder på grundlag af en pædagogisk-psykologisk vurdering. Eleven skal have anden undervisning i stedet for det pågældende fag."

I forbindelse med optagelse på Tolne Efterskole undersøges elevens fritagelser fra tidligere skoletilbud, så vidt de er tilgængelige, og herudover er det en del af drøftelsen i optagelsesproceduren. Det er skolens erfaringer, at mange elever har haft særligt tilrettelagte skemaer, hvor få eller flere af folkeskolens fag ikke er fuldt repræsenteret.

På Tolne Efterskole vil der være elever som i forbindelse med optagelse fritages for obligatorisk undervisning i engelsk og tysk.

VÆRKSTEDSUNDERVISNINGEN

Værkstedundervisningen er det centrale omdrejningspunkt for undervisningen på Tolne Efterskole. Værkstedundervisningen skal sammen med efterskolens øvrige indhold:

- Opfordre til oplevelse, virkelyst og fordybelse, så eleverne udvikler erkendelse og fantasi og får tillid til egne muligheder og baggrund for i fremtiden at tage stilling og handle som frie og selvbestemmende mennesker.
- Forberede eleven til medbestemmelse, medansvar og deltagelse i et moderne og demokratisk samfund med frihed og folkestyre.

Undervisningen bygger på *åndsfrihed*, *ligeværd* og *demokrati*, og undervisningens hovedsigte er livsoplysning, folkelig oplysning og demokratisk dannelse.

Tolne Efterskoles pædagogiske udgangspunkt er "det hele menneske". Vi tilstræber derfor en helhedsundervisning, hvor praktiske og teoretiske fagområder kombineres. Tanken om "det hele menneske" har rod i såvel de respektive undervisningsforløb som i det faktum, at Tolne Efterskole er en efterskole, hvor de mange timer, elever og lærere bringer sammen, giver mulighed for at bidrage til elevens almene dannelse og personlige udvikling, hvilket er efterskolens hovedformål.

Værkstedsundervisningen er således ikke et mål i sig selv, men et bidrag til elevens samlede dannelse og uddannelse.

Undervisning ses på Tolne Efterskole som et bredt begreb, hvor værkstedstimerne indgår med deres særlige perspektiver og muligheder for udvikling af både almene og specifikke kompetencer/færdigheder. Undervisningen på værkstederne giver eleverne en systematiseret, grundlæggende og almen viden, praktiske færdigheder og rutiner samt medvirker i øvrigt til at understøtte de værdier og dermed den prægning, som efterskolen står for.

Der gives specialundervisning på værkstederne med fokus på fagene dansk, matematik, engelsk og den øvrige undervisning dækker også naturfagene og de humanistiske fag. De traditionelle skolefaglige fag er således en integreret del af alle værksteder.

For alle værksteders undervisning i øvrigt på Tolne Efterskole gælder kravene om:

- Tilpasning af undervisningen, så den rummer udfordringer og opgaver, der svarer til elevens individuelle, almene og særlige læringsforudsætninger, og som samtidig medtænker fagenes progression og mål
- Anvendelse af IT - alle værksteder arbejder med inddragelse af IT i undervisningen
- Udarbejdelse af individuel elevplan med evaluering
- Vægtning af holddannelse og gruppeformer, der kan skabe rum for lærerens differentiering og individualisering af undervisningen.

Den praksis, som finder sted på Tolne Efterskole, er helt i overensstemmelse med den forståelse af helhedsundervisning, som er udtrykt i ministeriets publikation om tilgængelighed i uddannelse og i undervisning af elever med generelle indlæringsvanskeligheder.

Helhedsundervisning er en måde at organisere undervisningen på, som både tilgodeser lovens formål og den enkelte elevs muligheder. Ved helhedsundervisning tilrettelægges undervisningen efter følgende kriterier:

- Det subjektive kriterium: Undervisningen skal have udgangspunkt i elevens oplevelser, erfaringer og følelser, og hvad eleven kan og gør.
- Det objektive kriterium: Undervisningen skal følge de faglige krav fra ministeriet og Fælles Mål* for de enkelte fag, samt de lokale planer, som kommunerne eller skolen eventuelt har.
- Handlingskriteriet: Undervisningen skal være samfundsmæssig relevant. Eleven skal kunne bruge det lærte nu og på længere sigt."

* Slutmål for de humanistiske fag dansk, engelsk, tysk, medborgerskab (historie, samfundsfag og kristendom) følger kompetencemålene for fællesmål, men kan tilrettelægges på det niveau der vurderes relevant i forhold til den enkelte elevs faglige eller kognitive niveau jf. Bekendtgørelse om folkeskolens specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand §10.

Slutmålet for de naturvidenskabelige fag: matematik, naturfag (fysik/kemi, biologi og geografi) følger kompetencemålene for fællesmål, men kan tilrettelægges på det niveau der vurderes relevant i forhold til den enkelte elevs faglige eller kognitive niveau Bekendtgørelse om folkeskolens specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand §10.

Slutmålet for de praktisk/musiske fag og Idræt følger kompetencemålene for fællesmål, men kan tilrettelægges på det niveau der vurderes relevant i forhold til den enkelte elevs faglige eller kognitive niveau. Bekendtgørelse om folkeskolens specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand §10.

VÆRKSTEDER

IT & MEDIER

Lærere: Rie Rugaard og Asmus Korsgård Eriksen

Intro

Værkstedet It/medie har 2 lærere og op til 10 elever. På værkstedet tages der udgangspunkt i, at der skal inddrages teknologi i undervisningen. Teknologien kan være alt fra at arbejde med programmer på en pc, tage billeder med et kamera eller programmering af robotter osv.

På værkstedet arbejdes der i høj grad i emneuger, hvor emnet ofte er bundet op på et eller flere teknologier eller medier. Derfor kan du opleve en uge hvor der er fokus på matematik, samtidig med at du arbejder med spillet Minecraft og ugen efter arbejder du måske med fortælleteknikker og fortolkning i danskfaget, samtidig med at du laver stopmotion film.

Man lærer at bruge de digitale hjælpemidler der findes i den teknologiske verden, samt at begå sig hensigtsmæssigt på diverse sociale medier.

Formål

- At eleverne lærer at anvende forskellige medier på en etisk forsvarlig måde.
- At eleverne lærer at anvende digitale medier, så de kan indgå i samfundet som ligeværdigere borgere.
- At eleverne udvikler deres teknologiforståelse, samtidig med at de udvikler deres generelle faglighed.

Mål

- At eleverne bliver præsenteret for forskellige mediers anvendelsesmuligheder og begrænsninger.
- At eleverne får viden om og færdigheder i at bruge både det talte og det skrevne sprog, til at understøtte en bestemt visuel situation eller et produkt.
- At eleverne lærer at forholde sig kritisk til deres eget forbrug og afhængighed af teknologier og soc. medier.

Indhold

- Sociale medier og sikkerhed på nettet.
- 3D print og modellering.
- Programmering.
- Fotolære og billedredigering.

- Hjemmesider.
- Stopmotion og filmtekniske virkemidler.
- Virtual reality.
- Spil i undervisningen.
- Video og videoredigering.

Dansk

Læsning	Dagligt læses der 30 minutter niveauopdelt. Desuden arbejdes der med at søge information på nettet og at læse faglige vejledninger og instrukser.
Fremstilling	Der arbejdes med at lave egne hjemmesider og ugentligt skrives der (b)logbog. Der skrives fagtekster/instruktioner i arbejdet med programmering.
Fortolkning	Eleverne laver fortolkninger og miljøer i virtual reality. Der laves anmeldelser af spil og film. Ved egenproduktion af film.
Kommunikation	Vi arbejder med kommunikationsetisk på nettet og sociale medier.

Matematik

Matematiske kompetencer	Vi arbejdes med forskellige matematiske opgaver f.eks. i Minecraft og 3D modellering.
Tal og algebra	Der arbejdes med tal og algebra ved udarbejdning af programmer og programmering af robotter.
Geometri og måling	Der arbejdes med forskellige former og opmåling, som kobles sammen når virkeligheden møder spil verdenen, f.eks. Minecraft eller 3D-print.
Statistik og sandsynlighed	I forløb med "spil i undervisningen" undervises eleverne i at aflæse tabeller og se på statistikker, som kan forbedre deres evner i spillet og virkeligheden. Vi arbejder med et virtuelt børsspil, hvor der er fokus på grafer og chancer.

Engelsk

Mundtlig kommunikation	Vi arbejder med at indtale korte instruktioner eller fortællinger, i forbindelse med kreationer af film og spil.
Skriftlig kommunikation	Vi arbejder med forskellige programmeringssprog, som primært er engelsksprogede.

	Der skal læses og kommunikeres på engelsk i div. online multiplayer spil.
Kultur og samfund	Vi arbejdes med emnedage, hvor eleverne bliver præsenteret for forskellige engelske samfund og kulturer via multimodale tekster og videoer.

Evaluering

Værkstedslærerne evaluerer løbende elevens færdigheder og kompetencer i forhold til Fælles Mål, i en formativ evalueringsproces. Ved afslutning af de forskellige emner, afrundes emnet i plenum og eleverne laver en refleksion over det lærte og dokumenterer dette i online logbog. Denne evaluering skriftliggøres i den individuelle elevplan medio december og juni.

MUSIK

Lærere: Niels Peter Konnerup og Morten Nordheim

Intro

Musikværkstedet består af 10 elever og to lærere. Vi arbejder med musikken som katalysator for læring, både på det sociale og det faglig plan. Vi arbejder med synlige læringsmål, og evaluerer løbende den enkelte elevs udbytte af undervisningen. Vi har en visuel ugeplan og årshjul, der beskriver mål for de enkelte uger og måneder på værkstedet, så eleverne får overblik og struktur.

Formål.

- at den enkelte elev opfatter sig selv som betydningsfuld i et skabende fælleskab.
- at styrke hver elevs sociale og faglige kompetencer.

Mål

- Lære et instrument at kende,
- Indgå i sammenspil med de andre
- Lave et band
- Give eleven selværd til at turde stå frem for en forsamling, alene eller med de andre på holdet.
- Lære skolens og værkstedets værdigrundlag at kende
(Fælleskab, Ligeværd, Tillid, Tolerance, Respekt, Ansvarlighed og Ærlighed).

Indhold

- Lære hinanden at kende
- Inspirationstur til Ålborg besøge Nordkraft, Musiske hus/Skråen,
- Vælge det instrument jeg vil lære
- Mine første akkorder
- Mine individuelle mål
- Vores fælles mål

- Lave et band jeg er med i
- Lave et repertoire
- Indspille/video med de første sange
- Optræde til forældredage, generalforsamling, juleafslutning mm.
- Sangskrivning
- Indspille, filme og redigere video og live streaming
- Øve repertoire
- Forberedelse til koncerter (scene teknik, sange osv)
- Et afslutningsprodukt (Livekoncert video fra Klintebjerg, eller indspilning/video her på skolen eller til koncerter.
- Spille til afslutning sidste skoledag

Dansk

Læsning	Eleverne læser sangtekster, fag og skøn litteratur på individuelt tilpasset niveau.
Fremstilling	Elever udtrykker sig i skrift, tale, lyd og billeder. Sangskrivning (rim, digte, metafor, synonymer og opbygning af en sangtekst osv.) Musikvideo
Fortolkning	Vi analyserer og fortolker sangtekster. Sangskrivning (rim, digte, metafor, synonymer og opbygning af en sangtekst osv.) Tidstypiske sange og genre.
Kommunikation	Samtale om sprogets betydning i hverdagen. Sangskrivning - at sætte ord på følelser, tanker. Formidle sange i komplekse, formelle og sociale situationer

Matematik

Matematiske kompetencer	Eleverne bliver opmærksomme på matematiske sammenhænge i praktiske musikøvelser som Rytmetræning Nodeværdier Tempo Puls Lyd og lys Frekvenser, Hertz og Decibel.
Tal og algebra	Eleverne bruger tal og algebra i arbejde med indstudering af sange: Rytmetræning Nodeværdier Tempo Puls

Geometri og måling	I forbindelse med scene, lyd og lys opsætning til forestillinger, arbejdes der med: Frekvenser, Hertz og Desibel. Ved studio indspilning arbejder vi med: Mikrofonens placering i rum. Instrumenters opbygning og tuning.
Statistik og sandsynlighed	Eleverne bliver opmærksomme på grafiske fremstilling af lydniveauer.

Engelsk

Mundtlig kommunikation	Eleverne arbejder med engelske sangtekster. Synger og arbejder med udtalelse og forståelse af tekster.
Skriftlig kommunikation	Eleverne læser engelske sangtekster, og indøver disse. Oversættelse fra engelsk til dansk, og dansk til engelsk Engelske fagudtryk
Kultur og samfund	Eleverne får kendskab til: Musikkultur i verden omkring os. Musikhistorie

Evaluering

På musikværkstedet evaluerer vi hver uge sammen med eleverne, hvad vi har lært i ugen. Hver enkelte elev har et mål og delmål, som evalueres og udbygges løbende.

Vi har et fælles mål med eleverne på musikværkstedet. Disse mål er synliggjort og er visuelle på værkstedet.

Værkstedslærerne evaluerer løbende elevens færdigheder og kompetencer i forhold til Fælles Mål i en formativ evalueringsproces. Denne evaluering skriftliggøres i den individuelle elevplan medio december og juni.

SPORT & Outdoor

Lærere: Karoline S. Jørgensen, Jesper Pagh og Jan Ole Neist

Intro

I den daglige undervisning, vil Sport og Natur værkstedet bestå, af ca. 10 elever og 2 lærer. Her vil vi gerne, at eleverne gør sig erfaringer i og med bevægelse og at vi kommer ud i naturen, for at udfordre dem fysisk og motorisk. Vi ønsker at gøre eleven "seende", så eleven kan se sig selv i forhold til kammeraterne og den omgivende verden.

Formål

- At eleverne udvikler en etisk forståelse for forholdet mellem naturen, sport og mennesket.
- At eleverne styrker de sociale kompetencer og udvikler sig fysisk og motorisk.
- At eleverne kan og vil deltage i den offentlige debat om natur, kultur og miljøspørgsmål.

Mål

- At eleverne på sport og naturværkstedet gennem en række faglige emner bliver bevidste om sportens og naturens etiske betydning for det enkelte menneske og for samfundet.
- At eleverne får viden om og færdigheder i deres handlinger og holdningers betydning for fællesskabet, naturens foranderlighed og sårbarhed.
- At eleverne lærer om naturvidenskabelige, historiske og samfundsmæssige sammenhænge, problemstillinger og metoder med udgangspunkt i konkrete erfaringer og oplevelser.

Indhold

Historiske sammenhænge i naturen

Fra isbræ til kulturlandskab og monokultur.

Historiske oplæg i forbindelse med sportslige aktiviteter

Herunder oprindelse. kultur og historie.

Naturen i samfundet

Naturbeskyttelse, økonomiske interesser, genbrug og forurening.

Sporten i samfundet

Kulturel betydning, og betydning for fællesskab og foreningsliv.

Aktiviteter:

- Mountainbike
- Holdsport indenfor sport/natur
- Individuel sport/natur aktiviteter

Fotosyntese, evolution og genetik

Fra frø til plante og omvendt ... Fra æg til høne ... Den lille historie i den store. Fortællinger, overtro, Darwins evolutionsteori, religiøse forklaringer (fx intelligent design).

Fokusdyr

Få kendskab til et dyr.

Dansk

Læsning	Dagligt læses der 30 minutter niveauopdelt. Desuden arbejdes der med at søge information på nettet og at læse vejledninger og instrukser til aktiviteter
Fremstilling	Der arbejdes med at lave en mundtlig fremstilling af Fokusdyr. Der skrives fagtekster i arbejdet med de forskellige emneområder.
Fortolkning	Eleverne laver fortolkninger i arbejdet med emneområderne og i "klog på sprog". Der laves anmeldelser af aktiviteter og film.
Kommunikation	Vi arbejder med kommunikationsetisk ved fremvisning af produkt på tavlen.

Matematik

Matematiske kompetencer	Vi arbejdes med forskellige matematiske opgaver f.eks. i Badminton, læring om kroppen og kort og kompas.
Tal og algebra	Der arbejdes med tal og algebra ved udarbejdning af Mountainbike ruter og styrketræning.
Geometri og måling	Der arbejdes med forskellige geometriske former på Mountainbikes. Afstandsmåling i forbindelse med motionsruter. Målinger i forbindelse med kondition, cykelgearing mm.
Statistik og sandsynlighed	I undervisningsforløb med aktiviteter undervises eleverne i at aflæse tabeller og se på statistikker, som kan forbedre deres evner og præstationer.

Engelsk

Mundtlig kommunikation	Vi arbejder med at indtale korte instruktioner eller fortællinger, i forbindelse med tema om holdspil ex. Basketball.
Skriftlig kommunikation	Vi arbejder med forskellige holdaktiviteter, som primært skal spille/laves som engelsksprogede. Der skal læses og kommunikeres på engelsk i div. Aktiviteter.
Kultur og samfund	Vi arbejdes med emnedage, hvor eleverne bliver præsenteret for forskellige engelske samfund og kulturer via multimodale tekster og videoer.

Evaluering

Værkstedslærerne evaluerer løbende elevens færdigheder og kompetencer i forhold til Fælles Mål, i en formativ evalueringssproces. Ved afslutning af de forskellige emner, afrundes emnet i plenum og eleverne laver en refleksion over det lærte. Denne evaluering skrifthiggøres i den individuelle elevplan medio december og juni.

KUNST & KULTUR

Lærere: Rikke Høyer og Lise Anesen

Intro

Hvem skal vælge kunst og kulturværkstedet?

ALLE som har lyst til at arbejde med egen kreativitet og udtryk og samtidig opleve den kunst og kultur, vi er omgivet af.

Man skal ikke kunne noget i forvejen, men blot have lyst til at "opleve" og selv være i en kreativ proces. På Kunst og Kultur værkstedet handler det om at få åbnet op og få øje for den kultur og kunst, vi er omgivet af. Få sanselige oplevelser med kunsten og forholde sig til den. Hvad gør den ved mig? Man skal lære at gå på kunstmuseum, i teateret, biografen og til koncerter af forskellig slags og få kendskab til nogle kendte kunstnere; men også at få øje på alle de kulturelle tilbud og fantastiske kunstværker, vi er omgivet af i vores hverdag, både indenfor og udenfor i bybilledet – alm. malerier, graffiti, vægmalerier, landart, photo, installationskunst, vandkunst, keramik, skulptur osv. men også musiske udtryk, dramatik og film vil vi arbejde med.

På Kunst og Kultur skal vi også give os i kast med at lave kunstneriske udtryk.

Vi skal på baggrund af fx inspirationsture til skov og strand, digte, film, museumsbesøg, koncertbesøg, virksomhedsbesøg hos kunsthåndværkere osv., prøve at udarbejde vores eget kunstneriske udtryk.

Vi vil bygge forløbene op, så der altid er en vekselvirkning af at opleve/sanse og til selv at være aktiv i en kunstnerisk proces.

På kunst og kulturværkstedet er vi to lærere og 8-10 elever.

I vores arbejde på værkstedet indgår dansk, matematik, engelsk og naturfag som en naturlig og integreret del af den praktiske undervisning. Det samme gælder for samfundsfag og sprog. Herudover arbejder vi med etik, moral, demokratisk forståelse og almen dannelse.

Formål

Formålet med undervisningen på Kultur & Kultur værkstedet er, at eleverne, ved at opleve den kunst og kultur de er omgivet af, bliver i stand til selv efterfølgende at opleve og sætte pris på forskellige kunstneriske udtryksformer, som kan berige deres liv og være en del af deres æstetiske dannelse og almene dannelse.

- At de igennem undervisningen, for mulighed for at stifte bekendtskab med så mange forskellige kunst/ kulturarter og udtryksformer, som muligt og ud fra egne indtryk, for lov at udfolde sig kunstnerisk og tilegne sig færdigheder i forskellige udtryksformer, både gennem billedsprog, dramatik og musik og mundtlighed i forhold til feks digte eller monologer.
- At eleven gennem sit arbejde med egne udtryk, bliver bevidst om at de sætter deres eget aftryk på verden og er med til at bidrage til elevens kreative udvikling, samtidig med eleven udvikler sig indenfor fagområderne dansk, matematik, engelsk og naturfag.

Mål

Eleven kommer til at arbejde ud fra formelen Indtryk – udtryk = aftryk. Eleven præsenteres for så mange forskellige kunstneriske processer som muligt. Ud fra de indtryk eleven for, skal eleven selv i gang med at prøve at udtrykke sig gennem forskellige kunstneriske processer, teknikker/metoder og materialer. Gennem dette arbejde vil eleven få en erfaring med og fornemmelse af de forskellige arbejdsprocesser. Elevens arbejde med forskellige udtryksformer skal lede frem mod, at give eleven et sprog om kunst og kultur, at eleven får mulighed for at tilegne sig kundskaber og færdigheder, der giver eleven mulighed for at:

- udtrykke sig i plant, rumligt og digitalt formsprog
- anvende forskellige teknikker, metoder og materialer hensigtsmæssigt, herunder form, farve og komposition
- vælge form, metode og materialer i forhold til indhold
- arbejde med mange aspekter af kunst, kunsthåndværk og udtryksformer
- eksperimentere med billeder og kunstneriske kreative udtryksformer
- deltage i processer sammen med andre
- samtale om udtryksformer, herunder iagttagelse, beskrive, fortolke og vurdere forskellige udtryksformer, billeder og kunst.
- arbejde med udtryksformer i forskellige sammenhænge med baggrund i den historiske og sociale kontekst de er skabt i
- forstå de forskellige udtryksformers funktion for forskellige fagområder

Indhold

På værkstedet arbejder vi primært emneorienteret. I starten af forløbet vil emnerne være valgt af lærerne, men der lægges op til, at eleverne i stadig større grad medinddrages i valg af emne. Det samme gælder valg af materialer, metoder og teknikker. Uanset om emnet er valgt af eleverne eller lærerne, arbejdes der ud fra følgende arbejdsproces:

- Idé
 - Aktuelle emner, som er oppe i tiden, en kunstudstilling, teaterforestillinger, koncert, biograf eller en kunstner, personlige forhold, som kan gøres generelle osv.
- Inspiration
 - Når emnet er valgt laves der en brainstorm på måder at forholde sig til emnet på, og der træffes beslutninger om, hvilke inspirationskilder, der skal bruges. Det kan f.eks. være et besøg på kunstmuseum, en fortælling, søgning på nettet, en person som ved meget om emnet og meget mere.
- Planlægning
 - Valg af materialer, metoder og teknikker. Der arbejdes individuelt eller sammen.
Skabende proces • Skabende proces Den skabende proces giver eleven mulighed for, gennem et visuelt udtryk, at opnå en erkendelse af det emne, vi arbejder med.
Erkendelsen opstår, når eleven skal forholde sig til emnet for at kunne udtrykke sig om det.

Dansk, matematik, engelsk samt naturfag er en naturlig del af al værkstedsundervisning.

Naturfag

Eksempler på hvordan vi arbejder med naturfag i undervisningen

Vi arbejder med biodiversitet. Vi har fx foredrag/ ser dokumentar om biernes arbejde og deres betydning for naturen. Vi tager på eksklusion til bistader og får ved selvsyn set hvordan bierne har pollenbukser på. Vi laver forsøg med at plante i forskellige materialer/ lysforhold, samt mængde af vanding. Sammen med eleverne, evaluerer vi på forskellene af planternes trivsel og nødvendigheden af jordens beskaffenhed, vand, varme og lysmængde.

Vi bruger denne læring til at drage paralleller til elevernes egen trivsel, i forhold til søvn, brug af mobiltelefon, ernæring, og motion.

Dansk

Læsning	Vi har dagligt læsebånd, hvor eleverne læser 20 minutter i selvvalgt materiale der passer til deres læseniveau for at udvide deres ordforråd og udvikle deres læse kompetencer og hurtighed.
Fremstilling	Eleverne undersøger forskellige emner via nettet og fremlægger for hinanden. Fx hvad er papir lavet af ... find et digt hvor blomster indgår. Fremstillingen foregår enten individuelt eller i grupper.

Fortolkning	Eleverne ser to gange i ugen tv-avisen, hvor de efterfølgende på skift skal fortælle med egne ord, hvad de har forstået og fået med af nyhederne. Vi gennemgår til sidst i fællesskab Eleverne arbejder med digte og tekster af forskellig karakter som vi analyserer og blandt andet finder symbolisme og tematikker i.
Kommunikation	Hver morgen har vi værkstedssamling. Her gennemgår vi beskeder for dagen og eleverne genfortæller hvad der skal ske. Her har vi ofte et tema eller emne til diskussion, hvor eleverne øver sig i at sige egne meninger højt i fællesskabet. Vi ser hver mandag dokumentar som eleverne sammen efterfølgende bearbejder og analyserer mundtligt for hinanden.

Eksempler på hvordan vi bruger dansk i værkstedet.

Læsning foregår dagligt i vores læsebånd på 20-30 minutter. Eleverne læser i selvvalgte bøger, tegneserier, fakta bøger eller lydbog. Lærerne er med på biblioteket, for at sikre eleven vælger stof, der passer til den enkeltes faglige niveau.

Vi ser dokumentarer/TV-avis 2 gang om ugen med eleverne, hvor vi reflektere og analysere det sete i plenum.

På vores daglige fælles start på værkstedet, gør vi meget ud af dialogen, at alle elever har forstået de fælles informationer, der bliver givet ved morgensamling, ved at elever gengiver til hinanden hvad de har hørt.

Dette er med til at øge elevernes ordforråd, forståelse, omverdensforståelse, samt give eleverne mod til at ytre deres egen mening i et fællesskab.

Skriftlig dansk:

Eleverne arbejder i logbøger ud fra det faglige niveau de er på, i skriftlig dansk. Derudover søger de viden på nettet, for at finde svar til de opgaver vi stiller. Nogle gange arbejder de individuelt og andre gange i fællesskab.

Eleverne skriver egne små værker, fx digte som kommer på lærred til skolen poesirute.
Eleverne laver små fremlæggelser om fx papirs oprindelse.

Matematik

Matematiske kompetencer	Eleverne møder matematikken der hvor det bliver konkret for dem at bruge det. Vi bruger det fx når eleverne laver smykker. De måler snor op og laver mønstre hvor de tæller perler. Eleverne står i salgsbod og sælger smykker. Her arbejder de med tabeller for at gange op og bruger både addition og subtraktion. De bliver præsenteret for gange og dividere.
Tal og algebra	Vi prøver at give eleverne talforståelse hele tiden i undervisningen. Vi skriver dato, uge, hvilket nummer måned vi er i, årstal, fødselsdage, numre i sangbogen og så videre.
Geometri og måling	Eleverne arbejder med geometri når vi har farvelære. Her lærer de om de geometriske figurer. De lærer at bruge passer og vinkelmåler og lineal når vi arbejder med farvehjulet.
Statistik og sandsynlighed	Når vi handler ind, regner vi på hvor meget vi skal bruge i forhold til hvad vi kan få solgt igen. Vi laver beregninger over, hvad vi tror vil sælge og hvor meget vi kan sælge ca. om dagen. Eleverne har senest skulle beregne hvor mange kopnudler der ville blive solgt pr dag på vores musikfestival og handle ind herefter.

Eksempler på hvordan vi bruger matematikken i værkstedet.

Hver mandag gennemgår vi fælles skemaet på tavlen med dato, ugenummer, måned, klokkeslæt samt årstiden.

Vi bruger matematikken alle de steder vi kan og hvor det er konkret for eleverne, som fx ved smykkefremstilling, hvor vi måler snor i cm, vi tæller perler op til mønstre og skriver mønstre ned i logbogen med tal.

Ved salg af smykker i boden, arbejder vi med omsætning kontra fortjeneste.

Eleverne bruger tabeller for at lægge sammen, når de passer salgsboden, og addere når de tæller kassen op.

Vi har geometri og lærer at bruge passer og vinkelmåler, når vi tegner vores farvehjul op til farvelære.

Engelsk

Mundtlig kommunikation	Eleverne bliver præsenteret for film og dokumentarer på engelsk. Vi oversætter sammen og finder forståelse i det set.	
------------------------	---	--

Skriftlig kommunikation	Eleverne kan hvis det er nærmeste udviklingszone oversætte både fra dansk til engelsk og fra engelsk til dansk når de laver statements på deres billeder og ved egen poesi og tegninger	
Kultur og samfund	Eleverne bliver gennem film og dokumentar præsenteret for engelsk kultur og samfund. Vi samtaler om verden omkring os også om England.	

Eksempler på hvordan vi arbejder med engelsk i undervisningen.

Vi arbejder fx med en engelsk sang eller rim og remser. Vi bruger teksten som inspiration, til at skabe et billede/tegning ud fra forståelsen af og på baggrund af den oversættelse, vi laver af teksten. Vi ser engelske dokumentarer og film, hvor vi får en forståelse af engelsk kultur og samfund. Indimellem har vi mulighed for at møde udenlandske kunstnere, hvor eleverne kan bruge deres engelsk til at stille spørgsmål og forstå det der bliver fortalt.

Evaluering

Evaluering foregår både undervejs i den skabende proces, og når værket er færdigt. Undervejs består evalueringen i at tale med eleven om, hvordan udtrykket stemmer med de forventninger, tanker og overvejelser, eleven har gjort sig om sit værk. Slutevalueringen kan evt. bestå i, at eleven er med til at forberede og gennemføre en udstilling af de færdige værker.

Værkstedslærerne evaluerer løbende elevens færdigheder og kompetencer i forhold til Fælles Mål i en formativ evalueringsproces. Denne evaluering skriftliggøres i den individuelle elevplan medio december og juni.

KØKKEN

Lærer *Elsebeth Vestergaard* og *Anne Mose*

5 elever tilknyttet køkkenværkstedet

Intro

Køkkenværkstedets undervisning veksler mellem undervisning i det lille skolekøkken og storkøkkenet, hvor der dagligt laves mad til nogle af skolens øvrige elever og lærere, ca. 60 personer. Igennem undervisningen i storkøkkenet stifter eleverne bekendtskab med arbejdsgangene i et produktionskøkken.

Med udgangspunkt i tilberedning af måltider arbejder eleverne med forskellige emner, hvor de bl.a. præsenteres for sundhed og energi igennem det, vi spiser. Vi arbejder med dyrevelfærd, økologi, klima, madspild, vegetarmad, mad fra fremmede kulturer, samarbejdsøvelser o.a.

Køkkenværkstedet har ansvaret for skolens bod og de hermed forbundne opgaver som indkøb, prissætning, lagerstyring, salg, ekspeditioner, opgørelse af kasse mv.

Formål

- at eleven udvikler forståelse for madens betydning for mennesket, samfundet og naturen
- at eleven kan beskæftige sig med og omgås råvarer, redskaber og maskiner og indgå i arbejdsfællesskabet på en etisk og miljømæssig forsvarlig måde.
- at eleven kan og vil indgå i den offentlige debat om kost/sundhed, bæredygtighed og æstetik.
- at eleven udvikler forståelse for naturvidenskabelige, kulturelle, historiske og samfundsfaglige samt etiske og sundhedsmæssige sammenhænge, problemstillinger og metoder med udgangspunkt i konkrete erfaringer og oplevelser.

Mål

- at eleven i faget møder teorier om og får mulighed for at få viden, kunnen og holdning til kost og sundheds betydning for det enkelte menneske, for samfundet og for det omgivende miljø.
- at eleverne møder emnerne på et niveau, der passer til den enkeltes forudsætninger.

Indhold

- Emner: personlig og levnedsmiddelhygiejne, brød og kager, bær og frugter, grøntsager, mejeriprodukter, kød, højtider, traditioner, mad og årstider, mad historisk set, mad i Danmark og andre lande, miljø, økonomi, mål og vægt, kost og sundhed og dens betydning i samfundet, ernæring, kostplanlægning, fra jord til bord.

Fagets metoder og evalueringsformer

At planlægge og tilberede måltider i køkkenværkstedet (at udvælge retter, opskrifter, at omregne råvarer, at læse/gennemgå opskrift, at klargøre sig hygiejnisk, at håndtere råvarer (snitte, skære, hakke, koge, stege, bage osv.), at anrette, at servere, at dække borde, at præsentere, at rengøre, at opvaske og at afslutte.

- gennemgang af det lærte – praktisk og ved samtale efter lektion og emnets afslutning.
- udarbejdelse af billedmateriale til elevernes egne mapper
- udarbejdelser af madplaner og indkøbslister på pc
- praktisk arbejde i køkkenet – elevens kobling af det lærte til virkeligheden
- veksle mellem teori og praksis
- koble praksis på teori
- koble teori på praksis
- samtaler, eksperimenter, erfaringer, der knytter an til det lærte

Dansk

Læsning	<p>Vi finder opskrifter i kokebøger og på internettet.</p> <p>Vi låner bøger ud fra den enkelte elevs interesse. Eleverne veksler imellem at læse selvstændigt, læse op for læreren og læse op for de øvrige elever.</p>
Fremstilling	<p>Der udarbejdes individuelt undervisningsmateriale til hver enkelt elev, med forskellige danskopgaver svarende til det niveau, eleven befinder sig på.</p>
Fortolkning	<p>Vi ser danske film, og analyserer efterfølgende filmen.</p> <p>Vi har højtlesning, vi repeterer det læste, og afslutningsvis ser vi filmatiseringen af bogen, og sammenligner bog og film.</p>
Kommunikation	<p>Ud fra et givent emne brainstormer vi, og eleverne kommer med input og idéer til opskrifter og sammensætning af menuer.</p> <p>Vi aftaler i fællesskab, hvilke varer vi skal indkøbe til skoleboden, ud fra hvad varerne koster, og hvad skolens elever er interesserede i at købe i boden.</p>

Matematik

Matematiske kompetencer	Vi gennemgår mål for de opskrifter, vi arbejder med, og omregner så opskriften tilpasses det antal personer, der skal spise. Vi beregner salgspriser på varer i skoleboden, hvor vi tager højde for at boden skal give overskud.
Tal og algebra	Vi har ansvaret for skoleboden. Vi indkøber varer med henblik på salg til skolens øvrige elever. Vi køber ind, beregner salgspriser, ekspederer og laver kasseoptælling.
Geometri og måling	Vi arbejder med vægt og mål, når vi arbejder med en opskrift, gram, kg, deciliter, liter osv.
Statistik og sandsynlighed	

Engelsk

Mundtlig kommunikation	Vi øver korte engelske sætninger, så eleven får at fornemmelse af at kunne begå sig på engelsk. Vi tager udgangspunkt i ingredienserne til forskellige opskrifter og oversætter dem til engelsk. Vi præsenterer et traditionelt engelsk måltid for skolens øvrige elever.
Skriftlig kommunikation	Vi finder inspiration til engelske opskrifter på nettet. Vi kobler billeder på de engelske ord, for at synliggøre den engelske stavemåde.
Kultur og samfund	På køkkenværkstedet arbejder vi med mad fra fremmede kulturer og lande - bl.a. England. Vi bruger nettet for at søge oplysninger om den engelske kultur og traditioner.

Evaluering

Værkstedslærerne evaluerer løbende elevens færdigheder og kompetencer i forhold til Fælles Mål i en formativ evalueringsproces. Denne evaluering skriftliggøres i den individuelle elevplan medio december og juni.

MOTOR/METAL

Lærere: Søren Andersen og Preben Jensen

Intro

Motor/metalværkstedet er en del af skolens store værkstedsbygning, der ligger tæt på skolens hovedbygning. På værkstedet findes der bl.a. en autolift og dæk apparater samt afbalancerings maskiner, der gør det muligt at foretage mindre reparationer på køretøjer, og med værkstedets forskellige svejseapparater kan eleverne prøve forskellige svejseteknikker. Herudover har værkstedet en del håndværktøj, specialværktøj og maskiner, der gør det muligt at arbejde med forskellige teknikker og emner indenfor metalområdet. Undervisningen tager udgangspunkt i det praktiske arbejde, og det teoretiske/boglige arbejde integreres som en naturlig del af denne, så eleverne oplever en sammenhæng mellem teori og praksis.

Formål

- at eleverne udvikler forståelse for "de sorte fags" betydning for forholdet mellem mennesker, samfund og natur i et historisk og nutidigt perspektiv.
- at eleverne kan omgås og får kendskab til materialer, teknikker, værktøjer og arbejdsformer fra metalindustrien på en sikkerhedsmæssig og miljømæssig forsvarlig måde.
- at eleverne videreudvikler de individuelle kompetencer, der gør dem i stand til at deltage aktivt i et demokratisk samfund.
- at eleverne i fællesskab har medindflydelse på dele af undervisningens indhold og rammer – samarbejde, medansvar og opfordring til selvvirksomhed.

Mål

- at eleverne kan omgås maskiner og værktøj på en sikkerhedsmæssig forsvarlig måde.
- at eleverne lærer om dele af naturvidenskabelige, historiske og samfundsfaglige samt etiske og sundhedsmæssige sammenhænge, problemstillinger og metoder med udgangspunkt i konkrete erfaringer og oplevelser.
- at eleverne udvikler deres evne til at arbejde selvstændigt og samarbejde i grupper
- at eleverne arbejder med individuelle løsningsforslag.
- At give eleverne en grundlæggende viden om reparation og vedligeholdelse af køretøjer som biler, knallerter og cykler.

Indhold

Undervisningen på værkstedet består af forskellige emner og projekter. Nogle af disse emner – bundne opgaver – er udvalgt af lærerne med henblik på at introducere og undervise eleverne i sikkerhedsmæssig korrekt brug af værkstedets maskiner og værktøj eller i forbindelse med

undervisning i et specifikt udvalgt emne. Når det er muligt, benytter værkstedet sig af virksomhedsbesøg og ekskursioner, hvis indhold har sammenhæng med undervisningen på værkstedet.

Indholdet i andre emner og projekter har eleverne indflydelse på, og her kan der arbejdes som en hel klasse, i grupper eller selvstændigt. Individuelle projekter eller ønsker drøftes med læreren med henblik på indholdets relevans for elevens udvikling og for undervisningens rammer.

Herudover er værkstedets undervisning tilrettelagt således, at overkommelige reparationer og vedligeholdelsesopgaver på skolens køretøjer og materiel kan tilgodeses. Her arbejder eleverne på skift i tæt samarbejde med læreren på at løse disse opgaver. Alle værkstedets elever får mulighed for at deltage i dette arbejde.

Udvalgte dele af undervisningen kan foregå i større tværfaglige sammenhænge med andre værksteder, hvor eleverne får mulighed for at samarbejde med elever og lærere fra andre værksteder om et fælles emne/projekt.

Ligeledes har eleverne mulighed for at modtage undervisning i det lovpligtige § 17 svejsemiljøkursus i forbindelse med brug af værkstedets svejsemaskiner.

Dansk

Læsning	Eleverne læser bøger der er relevante for elevens interesse og undervisning på værkstedet.
Fremstilling	Eleven skal lave en logbog hvor man beskriver dagens opgaver.
Fortolkning	Eleven skal inden montering eks. af nye skiver på en personbil, læse eller se en film om korrekt montering af disse skiver.
Kommunikation	Kommunikation på værkstedet efter hver opgave er også vigtig, hvor eleven fortæller hvad han eller hun har lavet i opgaven.

Brug af dansk i undervisningen:

- Eleven skal inden montering af nye skiver på en personbil, læse eller se en film om korrekt montering af disse skiver.
- Eleverne læser bøger der er relevante for elevens interesse og undervisning på værkstedet.
- Kommunikation på værkstedet efter hver opgave er også vigtig, hvor eleven fortæller hvad han eller hun har lavet i opgaven.
- Eleven skal have grundlæggende viden om brug og navn på anvendt værktøj og udstyr på værkstedet. Enten via billeder, læsning eller digitale medier (film).

Eleven skal lave en logbog hvor man beskriver dagens opgaver.

Matematik

Matematik kompetencer	Eleven anvender måleteknik ude på værkstedet ved anvendelse af udstyr som skydelærer, tomstok, lineal, passer og vinkelmåler. Eleven skal ved afslutning af opgaven lave en fakturer på arbejdet. Denne fakturer skal indeholde arbejdstimer, reservedele og moms.
Tal og Algebra	Måleteknik anvender måleenheder i mm, cm, meter og tommer.
Geometri og målinger	Eleven lærer an anvende formler som rumfang, areal og omkreds i forskellige opgaver ude på værkstedet.
Statistik og sandsynlighed	Eleven vil bliver undervist i statistik og sandsynlighed i form teori undervisning i og praktiske opgaver.

Brug af matematik på værkstedet:

- Eleven anvender måleteknik ude på værkstedet ved anvendelse af udstyr som skydelærer, tomstok, lineal, passer og vinkelmåler.
- Måleteknik anvender måleenheder i mm, cm, meter og tommer.
- Eleven lærer an anvende formler som rumfang, areal og omkreds i forskellige opgaver ude på værkstedet.
- Eleven skal ved afslutning af opgaven lave en fakturer på arbejdet. Denne fakturer skal indeholde arbejdstimer, reservedele og moms.

Engelsk

Mundtlig kommunikation	Kendskab af værktøj og udstyr på engelsk
Skriftlig kommunikation	Brugsanvisninger og vejledninger på engelsk.
Kultur og samfund	Film på engelsk

Evaluering

Værkstedslærerne evaluerer løbende elevens færdigheder og kompetencer i forhold til Fælles Mål i en formativ evalueringsproces. Denne evaluering skriftliggøres i den individuelle elevplan medio december og juni.

LANDBRUG

Lærere: Gunnar Nørgaard og Henrik Andersen.

Elever: 10 elever

Intro

Efterskolens gård, Sdr. Storgård, ligger ca. 3 km fra skolen. Vi driver 25 tønder land med græs til dyrene. Vi har kalve, grise, får med lam, høns, duer, kaniner og 14 islandske heste.

Til gården hører en maskinpark med to traktorer, en minilæsser og de nødvendige redskaber. Arbejdet på gården har pasning af dyrene som omdrejningspunkt, og den teoretiske undervisning tager udgangspunkt i de daglige gøremål. Almindelige skolefag som dansk, matematik, engelsk og naturfag integreres i undervisningen, så der kommer et samspil mellem disse skolefag og den øvrige undervisning.

Hvis man har traktorkørekort, har man mulighed for at køre traktor på gården. Det er desuden muligt at tage traktorkørekort i den kommunale ungdomsskole, mens man er elev på Tolne Efterskole.

Formål

At eleverne:

- Udvikler forståelse for landbrugets betydning for og forhold til mennesket, samfundet og naturen
- Lærer at omgås planter, dyr og miljø på en etisk forsvarlig måde
- Lærer at forstå den historiske og kulturelle sammenhæng mellem fortid og nutid
- Lærer at forholde sig til/indgå i den offentlige debat om natur og landbrug

Mål

At eleven i faget møder en række overordnede faglige områder, der indfører eleven i spørgsmålet om landbrugets betydning for det enkelte menneske, for samfundet og naturen. At eleven lærer om naturvidenskabelige, historiske og samfundsfaglige samt etiske sammenhænge, problemstillinger og metoder med udgangspunkt i konkrete erfaringer og oplevelser.

Indhold

Dyrehold:

Reproduktion

a: Hvad sker der inde i en ko (drægtighed)?

b: Hvordan påvirker mennesket køerne gennem selektiv avl, hvilke egenskaber prøver man at forbedre (gamle husdyrracer/dyrene i dag)?

c: Er der nogen etiske aspekter forbundet med vores påvirkninger, f.eks. ift. gensplejsning?

Fodring

a: Hvad sker der inde i en ko (fordøjelsen)?

b: Foderplan, hvad skal der være i foderet og hvor kommer det fra?

c: Hvad har ændret sig fra før i tiden og hvorfor (f.eks. majs og soya)?

Anvendelse

a: Hvad bruger vi vores husdyr til (mælk, kød osv.)?

b: Besøg i besætninger (svine eller malkebesætning) og på slagteri/mejeri.

c: Etiske overvejelser i forhold til, hvordan vi producerer vores fødevarer, både hos landmanden (dyrevelfærd) og på slagteri el. mejeri (hvad er det vi spiser? f.eks. økologi kontra konventionel mad)

Miljø

- a: Hvordan påvirker dyreholdet miljøet (medicin, næringsstoffer osv.)
- b: Hvilken betydning har landbrugsmetoderne for landskabet (historisk og nutidigt)

Jordbrug

- 1: Årets gang i marken
- a: Såning (teknik, afgrødevalg, gødsning, makromiljø, mikromiljø, fotosyntese)
- b: Høst (teknik)
- c: Jordbehandling (teknik, pløje, harve, tromle)
- d: Hvad bruger man de forskellige afgrøder til?

Maskiner

- a: Kørsel: sikkerhed, færdselsregler
- b: Vedligehold: vask, olieskift, smøring
- c: Anvendelse: fodring, udmugning, markarbejde
- d: Miljø: hvad gør vi med den gamle motorolie, er der emissionskrav til en traktor osv.

Bygninger

- a. Vedligeholdelse (forskellige håndværk, f.eks. murer- /tømrer-/malerfagene berøres ved de forskellige opgaver)
- b. Arkitektur: hvorfor ser vores stald (fra 1950) anderledes ud end en stald bygget i dag? Er der nye materialer, eller er der nye krav (i produktionen eller i lovgivningen)

Dansk

Læsning	Vi har 30 minutters læsning hver morgen, det kan både være i form af individuel læsning eller fælles højtlesning. Derudover læser vi fagrelevant litteratur f.eks. om kaniner, maskiner, brugsanvisninger osv.
Fremstilling	Eleverne udarbejder foderlister ugentligt, der laves ligeledes fakta-ark til ophængning ved de forskellige dyrearter
Fortolkning	Eleverne anvender det læste i forhold til at passe dyrene.
Kommunikation	Vi taler om det daglige arbejde og lægger sammen en fælles plan for dagens arbejde. Der er en løbende evaluering (gennem samtalen) under praksisløsningen.

Matematik

Matematiske kompetencer	Elevens afdækkes og udvikles igennem nedenstående faglige emner.
Tal og algebra	Vi laver foderlister hvor der udregnes fodermængder til de enkelte dyr. Der beregnes på indhold (protein, stivelse og kulhydrat osv.)
Geometri og måling	Eleverne deltager i arbejdet med at lave hegn, her regnes der omkreds og areal. Vi bygger hønsehus, kaninbure osv. her måles der op og regnes kvadratmeter, materialeforbrug mv.
Statistik og sandsynlighed	Under dyrenes reproduktion indgår der statistik i forbindelse med kønsfordeling og antal unger. Hvad er forholdet mellem sandsynlighed og statistik; eksempel: får en hunkanin 8 unger, sandsynligheden siger 4 hanner og 4 hunner, i praksis (statistik) får hun 2 hanner og 6 hunner.

Engelsk

Mundtlig kommunikation	Vi ser landbrugsfaglige dokumentarer på engelsk og samtaler på engelsk med eleverne om indholdet i filmene.
Skriftlig kommunikation	Hvis elevens faglige niveau tillader det, vil en del af evaluering af filmene foregå på skriftlig engelsk.
Kultur og samfund	Vi laver sammenligninger af dansk og engelsk landbrugskultur, hvilke forskelle er der på måden at drive et landbrug på? Herunder en sammenligning af landbrugets betydning for samfundene.

Evaluering:

Værkstedslærerne evaluerer løbende elevens færdigheder og kompetencer i forhold til Fælles Mål i en formativ evalueringsproces.

Denne evaluering skriftliggøres i den individuelle elevplan medio december og juni.

RIDNING

Lærere: Jeanette Holtegaard

INTRO

På rideværkstedet passer og rider vi skolens 9 islandske heste. Vi rider på ridebanen og i naturen. Al undervisning tager udgangspunkt i heste og vores fælles interesse for dem.

Rideværkstedet består af 9 heste, 9 elever og 2 lærere.

FORMÅL:

- At opnå viden om ridning, pasning og pleje af den islandske hest.
- Lære at tage ansvar for hestens trivsel og for hinanden på rideværkstedet.
- Opnå succes og oplevelse af mestring, glæde og ro.

MÅL:

- Lære at klargøre sin egen hest til ridturen.
- At udvikle sig rideteknisk som rytter.
- Lære at tilse og fornemme hestens behov og trivsel.

INDHOLD:

Fodring, ridning, hesterelateret temaundervisning. Sundhedspleje herunder besøg af dyrlæge og smed. Stutteribesøg. Heldagsrideture.

Vi arbejder ud fra fælles og individuelle mål.

Vi inkluderer dansk, matematik og engelsk i den praktiske undervisning på værkstedet.

DANSK:

Læsning	Vi læser og søger oplysninger på internettet om den islandske hest. Stavetræning på ridebanen. Vi rider forskellige ord og bogstaver. F.eks ride fra bogstav til bogstav og danne et ord.
Fremstilling	Gruppearbejde hvor vi udarbejder plancher og fremlægger for hinanden. Skriftlige dagbøger med fokus på ugens succeser og udfordringer. Skriftlige logbøger for hver enkelt hest feks sundhed, pleje eller sjove historier.

Fortolkning	Ser film/dokumentar/nyheder hvor vi læser undertekster og evaluerer på forståelsen.
Kommunikation	Mundtligt evaluerer vi dagens ridetur, hvor vi sætter ord på oplevelser og følelser. Udvider ordforråd

Matematik

Matematiske kompetencer	Økonomiske beregninger på heste-hold
Tal og algebra	Udregner hestenes alder ud fra fødselsår i heste passet
Geometri og måling	Opmåler rideruter via gps på mobiltelefonen.
Statistik og sandsynlighed	Udregner foder, medicin, ormekur mm ud fra hestenes vægt og mål.

Engelsk

Mundtlig kommunikation	Bruger engelske hesterelaterede fagudtryk.
Skriftlig kommunikation	Studerer hestenes internationale hestepas.
Kultur og samfund	Vi ser dokumentar/nyheder med engelsk tale og tekst.

Evaluering:

Værkstedslærerne evaluerer løbende elevens færdigheder og kompetencer i forhold til Fælles Mål i en formativ evalueringssproces.

Denne evaluering skriftliggøres i den individuelle elevplan medio december og juni.

BYGGE/ANLÆG

Lærere: Rune Søvik og Kasper Larsen

BYGGE/ANLÆG

Lærere: Rune Søvik og Kasper Larsen

Intro

Bygge/anlæg er et værksted, hvor der primært arbejdes med udgangspunkt i træ, men hvor også mureropgaver, maleopgaver og andre bygningsrelaterede opgaver udføres. Der arbejdes med håndværktøj, el-værktøj samt nogle stationære maskiner. Vi laver ting til skolen, f.eks. hestefold, træterrasser, redskabsskur, vikingehus, snittebænke osv. Vi reparerer også stole, senge, borde og andet, som er gået i stykker. Og så laver eleverne en masse ting til sig selv, f.eks. langbuer, knive, stole, borde, reoler, drejede skåle, fade og lysestager.

Skolefagene, dansk, matematik og engelsk integreres så vidt muligt i værkstedsundervisningen, så der bliver en sammenhæng mellem fagene og projekterne. Men samtidig er der også særskilt dansk, matematik og engelsk og andre fag når det kræves.

Formål

At eleverne udvikler evne til medbestemmelse, så de får mulighed for at opnå forståelse for vigtigheden af at tage ansvar for egen selvvirksomhed. Og elevernes opnåede lyst til selvbestemmelse følges på vej af en realistisk selvopfattelse.

At eleverne får mulighed for at omgås materialer og værktøjer på en økonomisk og miljømæssig forsvarlig måde, samt at de lærer at prioritere sikkerhed, så ingen kommer til skade ved brug af værktøjer.

At eleverne forbedrer sig skolefagligt, så de i videst muligt omfang kan klare sig videre efter Tolne efterskole.

Mål

At eleverne på værkstedet møder en række overordnede faglige områder, der indfører eleverne i spørgsmålet om håndværkets betydning for det enkelte menneske, for samfundet og for naturen.

At eleverne lærer om naturvidenskabelige, historiske og samfundsfaglige samt etiske og sundhedsmæssige sammenhænge, problemstillinger og metoder med udgangspunkt i konkrete erfaringer og oplevelser.

At eleverne bliver medinddraget i processerne på værkstedet.

At eleverne stifter bekendtskab med mesterlærermethoden som undervisningsform, samt at eleverne får mulighed for at prøve kræfter med samarbejdets svære kunst.

At skolefagene bliver integreret i værkstedsundervisningen, så materialerne og især træ bliver brugt som middel til at nå målet, nemlig at give eleverne mulighed for at forbedre deres standpunkt i fagene.

Indhold

Design og produkt, hvor vi arbejder ud fra processen ide – planlægning – udførelse – evaluering.

Eleverne får mulighed for at sætte eget præg på tingene, og de bliver inddraget i den demokratiske proces. De lærer, at produktfremstilling ikke er en lineær proces, men at man ofte skal ad flere omveje for at nå frem til resultatet.

Eleverne opnår en erfaring gennem processen. Ex.: Når eleverne får til opgave at fremstille et bud på efterskolens nye bordskåner med køkkenpersonalet som dommere, så skal eleverne både tænke på den praktiske del og den æstetiske del – kan den holde til brug, når den udsættes for varme og vand? Er den hygiejnisk? Og ser den godt ud?

Materiale- og værkstedskendskab, hvorunder der også bliver undervist i sikkerhed omkring brug af maskiner og værktøj.

Eleverne udvikler forståelse for, at det ikke er ligegyldigt, hvilke materialer og værktøjer man anvender til en given opgave. Det har betydning for holdbarhed, styrke, tid og udseende, at man kommer frem til løsninger, der er brugbare. Ex.: Når eleverne skal fremstille et skur til opbevaring af ting, som ikke må gå til, skal de vælge materialer, som kan tåle vind og vejr, og de skal sørge for at isolere skuret, ligesom brugen af det korrekte værktøj, afkorter processen betydeligt.

Kulturteknikker, hvor vi både arbejder med produktion som reproduktion, og hvor der bliver undervist i brug af både nyt og gammelt værktøj.

Eleverne får indblik i historiske håndværk, og hvordan samfundsstrukturen og produktionsapparatet ændrer sig over tid. Ex.: Når eleverne skal lave en bålhytte, er der mulighed for at forsøge sig med både nye og gamle teknikker, når man enten tapper træet sammen eller benytter sig af beslag, søm og skruer.

Skabende processer, hvor eleverne blandt andet arbejder med æstetiske udtryksformer, hvor de får mulighed for at lade indtryk blive til udtryk.

Eleverne får mulighed for at opdage vigtigheden af at benytte sig af flere sanser, når man fremstiller et produkt, og at produktet let kan skifte karakter undervejs, i takt med at man opnår mere viden og kunnen. Ex.: Når eleverne skal fremstille en stol, og det er tilladt at benytte alle typer af materialer. Og eleverne bliver præsenteret for mange typer af stole, både via billeder, medbragte stole, ekskursioner til historisk museum og udstillinger af designmøbler.

Dansk

Læsning	To gange ugentligt læses der to gange af 30 minutter. Dette foregår ved bøger eller lyder der er lånt på biblioteket. Materialet er valgt ud fra den enkelte niveau og eleverne er medbestemmende hvilket emnet eller litteratur der læses
Fremstilling	For hvert emne, skal eleverne lave logbog og port folio. Det kan gøres skriftligt, mundtligt (ved hjælp af indtale) og visuelt.
Fortolkning	Det kommer til udtryk i form af elevens fortolkning af det givne materiale, det være sig det skriftlige og det visuelle, f. eks ved at elevens indtryk bliver til udtryk.
Kommunikation	Det handler om at lære hvordan vi kommunikerer med hinanden når vi er sammen, og når vi er på sociale medier. Dernæst hvordan der kommunikeres ved f. eks nyheder og film. Og vi lærer at kommunikere i et fagsprog indenfor bygge/anlægfeltet.

Matematik.

Matematiske kompetencer	At eleverne forsøger at skabe et overblik over hvordan en given opgave skal gribes an, og hvordan de skal benytte forskellige udregninger til at udføre opgaven.
Tal og algebra	At eleverne skal lave beregninger på, hvor mange materialer de skal bruge i en given opgave.
Geometri og måling	At eleverne skal anvende geometriske metoder til at produktet får den rigtige form, og at eleverne lærer at måle rigtigt, så produktet kan samles.
Statistik og sandsynlighed	Der undervises særskilt i dette emne hvor vi benytter os af lærebogsmateriale som er tilpasset elevens niveau.

Engelsk.

Mundtlig kommunikation	Vi tager udgangspunkt i videoklip, som handler om de emner eleverne har i værkstedet. Eleverne søger information om udførelse af opgaver ud fra engelske udtryk
Skriftlig kommunikation	Eleverne skal forsøge at beskrive et eller flere af deres produkter.
Kultur og samfund	Eleverne stifter bekendtskab med andre kulturer gennem oplæg fra lærerne, hvor de fortæller om deres udlandsrejser, elevernes egne rejser samt film og søgning på nettet. Der lægges vægt på at få indsigt i flere forskellige kulturer, og både samfund som ligner vores, men også samfund, der er væsentlig forskellig fra vores.

Evaluering

Logbog og port folio benyttes af eleverne som evalueringsmetode gennem de projekter, de er en del af, for at tydeliggøre om de opstillede mål er nået. Den daglige proces: ide-planlægning-udførelse-evaluering (som ikke skal betragtes som en lineær proces) benyttes til devaluering.

Værkstedslærerne evaluerer løbende elevens færdigheder og kompetencer i forhold til Fælles Mål i en formativ evalueringsproces.

Denne evaluering skriftliggøres i den individuelle elevplan medio december og juni.

Eksempel på undervisningsforløb

Til tider kommer eleverne med forslag til undervisningsforløb, og andre gange er det lærerne, som kommer med ideerne. Følgende undervisningsbeskrivelse er med udgangspunkt i, at læreren har planlagt, at eleverne skal fremstille en stol.

Først skal eleverne inspireres og motiveres i forhold til emnet, så det går fra at være lærerens projekt til at eleverne tager ejerskab for projektet.

Inspirationsfase:

Vi starter med at vise eleverne et diasshow med ca. 100 meget forskellige stole, og helt sikkert stole, som de aldrig har set før. Dernæst tager vi på ekskursion til dels historisk museum, for at se hvordan stole har set ud gennem årene, og ikke mindst hvordan de evt. har ændret sig over tid. Bl.a. på en udstilling af Poul Kjærholm, som er en kendt dansk møbeldesigner, hvor der vises både de færdige resultater, men også skitser og ideer til stole, der aldrig blev produceret. Til sidst tager vi ud på en møbelfabrik, hvor vi bliver vist rundt til de forskellige delprocesser i fremstillingen af stole - fra de råmaterialer kommer ind på fabrikken til de færdige stole forlader fabrikken.

Da vi ikke er interesseret i, at eleverne laver en kopi af en allerede fremstillet stol, så vil vi i idefasen binde eleverne op på, at de skal finde noget på følgende ture, som skal indgå i den færdige stol.

Idéfase:

Ture ud af huset, som går til stranden i Lønstrup, hvor det er muligt at finde strandingsgods. Tur til AVV affaldsplads, hvor vi har en aftale om at måtte kigge i containere. Tur i Tolne Skov, hvor det er muligt at finde udgåede træer eller lave en aftale med skovfogeden om at måtte fælde noget.

Eleverne bliver i denne fase også sat til at lave en skitse af en stol, de umiddelbart forestiller sig, at de vil lave. Ud fra skitserne sætter lærerne eleverne sammen i grupper, så de kan samarbejde om at fremstille en stol. Det er også her eleverne skal i gang med logbog port folio, så de ved afslutning af projektet kan fremvise et forløb, som strækker sig fra de første ideer til det færdige produkt.

Når nu eleverne er sat sammen i grupper, og de har en eller flere ideer til, hvordan stolen skal se ud, skal de vælge materialer samt finde ud af, hvordan det skal sættes sammen.

Arbejdsfasen (herunder ligger planlægning og udførelse)

Når eleverne har besluttet sig for, hvilke materialer, de vil bruge, samt hvordan konstruktionen af stolen skal være, vejleder læreren i, hvordan der kommer styrke nok ind i de forskellige konstruktioner, så stolen rent faktisk også kan holde til, at man sidder på den. Samtidig viser læreren forskellige metoder til at sætte ting sammen, f.eks. tapper, dyvler, beslag, søm, skruer, lim osv.

I denne fase er det vigtigt, at eleverne benytter sig af lærerens og hinandens viden og kunnen. Det er her mesterlærermethoden kommer ind i billedet - dem der kan noget, viser det til dem, der skal lære det.

Ud over den løbende evaluering, skal der være en slutevaluering, hvor læreren kan følge op på, om målene blev nået, og hvor eleven kan få konstruktiv kritik af deres indsats.

Evalueringsfase:

Elever fremviser deres logbog og port folio for hinanden, og de andre elever kan spørge ind til projektet og komme med gode råd. Læreren kommer selvfølgelig også med sin vurdering. Derudover skal eleverne udstille deres stole, og vi vil lade nogle andre værkstedslærere være dommere i forhold til at bedømme det bedste design, som udløser en lille præmie.

ØVRIG UNDERVISNING

ORIENTERING OG MORGENSANG

Skolens ledelse og lærere

Hver morgen mandag – torsdag er der orientering og morgensang for alle skolens elever. Her styrkes fællesskabet ved en fælles start på dagen, og der modtages fælles informationer om dagen og ugen. Indholdet er også knyttet til skolens egne forhold, elevrådet, fællesskabet og livet på efterskolen. Emnerne forenkles således, at eleverne får størst muligt udbytte af undervisningen og morgensangen.

Orienteringen har fokus på hovedsigtet for efterskoler og eleverne modtager derfor undervisning som er livsoplysende, folkeligt oplysende og demokratisk dannende. Der inddrages ligeledes fag som geografi, historie, samfundsfag og kristendom.

Dette gøres ved, at orientering udover at tage udgangspunkt i dagsaktuelle nyheder er opdelt i emner som relaterer sig til de nævnte fag. Emnerne har forskellig varighed af 1-3 uger. Introduktionen til emnet foregår altid i plenum i samlingsalen. Det videre arbejde med emnet afhænger af hvilken metodik der vurderes mest relevant og givtigt for eleverne. Det varierer mellem fælles diskussioner, gruppearbejde eller individuelt arbejde. Ved gruppearbejde eller individuelt arbejde vil der altid være fælles opsamling i form af diskussion og gennemgang af opgaverne.

Formål:

- At eleverne opnår større almendannelse og selvstændighed
- At eleverne opnår forudsætninger for at leve i et demokratisk samfund
- At eleverne får viden om forskellige religioner og livsopfattelser.
- At eleverne får forståelse af menneskers liv og livsvilkår gennem tiderne
- At eleverne får et grundlæggende indblik i naturgivne og kulturskabte forudsætninger for levevilkår i Danmark og den øvrige verden.

Morgensangen tager sit afsæt i den danske sangskat, mere moderne sange og udenlandske sange. Eleverne introduceres til ugens sang. Hvad handler den om, hvem har skrevet den, i hvilken tid er den skrevet osv.

Formål:

- At eleverne føler, at de er en del af et fællesskab
- At eleverne udvikler evnen til at lytte og forstå en sangtekst
- At eleverne oplever glæden ved at synge sammen med andre

VALGFAG - FASTE

Hver tirsdag eftermiddag udbydes der valgfag, som er kortere kursusforløb af cirka tre måneders varighed inden for forskellige faglige og kreative områder, som det vurderes, at eleverne vil kunne profitere af modtage undervisning i.

DANSK

Valgfaget "Dansk" er et supplement til værkstedsundervisningen.

Dansk er et kommunikativt fag med udgangspunkt i det talte, læste og skrevne sprog. Undervisningen understøtter elevens dannelses- og faglige udvikling, og bibringer dem relevante danskfaglige færdigheder, der kan bruges i hverdagen.

Undervisningens mål:

- Udvikle og vedligeholde læsefærdigheder og skriftlige kompetencer.
- Udvikling af danskfaglige kompetencer i samtale, lytte og tale – herunder at formulere og videregive synspunkter, holdninger og erfaringer på en hensigtsmæssige måde i grupper og ved fremlæggelser.

Undervisningens indhold og form differentieres og tilrettelægges af læreren, og eleverne inddrages hvor det findes relevant.

Holdstørrelse: 8 elever og 1 lærer

MATEMATIK

Valgfaget "Matematik" er et supplement til værkstedsundervisningen.

Matematikundervisningen udvikler elevernes matematiske kompetencer og færdigheder, så de kan forholde sig til og begå sig i matematikrelateret situationer.

Undervisningens mål:

- Udvikle og vedligeholde matematiske færdigheder
- Opnå kendskab til matematiske hjælpemidler som Apps, lommeregner og IT-drevne læringsplatforme
- Arbejde med forskellige matematiske emner som fx 4 regningsarter, måleenheder, geometri og matematik i anvendelse

Undervisningens indhold og form differentieres og tilrettelægges af læreren, og eleverne inddrages hvor det findes relevant.

Holdstørrelse: 8 elever og 1 lærer

ENGELSK

Valgfaget "Engelsk" er et supplement til værkstedsundervisningen.

Engelskundervisningen udvikler elevens engelsksproglige, tekstmæssige og kulturelle kompetencer. Der tages udgangspunkt i det talte sprog, erfaringer og relevante tekster – herunder musik og film.

Undervisningens mål:

- At få eleverne til at turde tale sproget og gøre forsøg med at udtrykke sig.
- At eleverne tilegner sig nye ord og vendinger.
- At eleverne oplever succes i deres forsøg og "taler engelsk"

Undervisningens indhold og form differentieres og tilrettelægges af læreren, og eleverne inddrages hvor det findes relevant.

Holdstørrelse: 8 elever og 1 lærer

TYSK

Faget tysk udvikler elevernes kompetence til at kommunikere på tysk både mundtligt og skriftligt, så den kan anvende tysk. Eleverne skal samtidig udvikle deres sproglige bevidsthed og fremmedsproglæring, samt styrke deres kulturelle og interkulturelle forståelse gennem kulturmøder.

Undervisningens mål:

- At eleverne tilegner sig hverdagsglosser og små sætninger
- At opnå indsigt i det tyske sprogs globale rolle.

Indhold:

- Indledende afklaring af gensidige forventninger omkring læring og undervisning.
- Undervise på et niveau, der både udfordrer den enkelte, og som også er genkendeligt.
- Indholdet relaterer til noget konkret (samtalerne, fysiske konkrete handlinger).
- Enkle små øvelser i fællesskab, to og to eller hver for sig – mundtligt og skriftligt.
- Gentagelser (variationer over samme temaer).
- Løbende evaluering med eleverne omkring indhold og form.

Tysk tilbydes til de elever, hvor det giver mening. Langt de fleste elever på Tolne Efterskole har i deres tidligere skoletilbud (specialundervisning) været fritaget for faget tysk, og er derfor også fritaget på Tolne Efterskole med forældres samtykke.

Holdstørrelse: 8 elever og 1 lærer

MIN FREMTID

Undervisningen er obligatorisk for botræningseleverne, og foregår de første 2 valgfagsperioder.

Eleverne skal gennem undervisningen blive bevidste om personlige forudsætninger, muligheder og ønsker i forbindelse med karrierevalg. På denne baggrund skal eleverne kunne forholde sig til egne drømme, og forstå og beskrive en mulig vej hertil samt evt. alternativer – herunder kendskab til levevilkår.

Undervisningen skal ligeledes lede frem til, at eleverne oplever nye muligheder for karrierevalg indenfor samme virksomhed.

Indholdet knytter således an til Uddannelse og Job

Holdstørrelse: 16 elever og 2 lærere.

VALGFAG – PERIODEVISE

Udover de faste valgfag tilbydes forskellige valgfag, der tilrettelægges i løbet af året med udgangspunkt i elevgruppen, særlige emner/problematikker, årstider eller begivenheder.

Eksempler på valgfag:

Spiselige planter i naturen – Trafiksikkerhed – Knallertkørekort – Traktorkørekort – Dyrepasning – Sikker sex/prævention – Parkour – Lær at lave film – Kreativt – Danske kortfilm – Elementær førstehjælp – Glaskunst – E-sport – Vedligeholde min cykel – Kærestekursus – Sjøv med fysik – Yoga - Pileflet – Idrætsaktiviteter i hallen – Geografi – Selvforsvar

IDRÆT/SVØMNING

Der er obligatorisk undervisning i idræt for alle elever.

Undervisningen er tilrettelagt onsdage kl. 13.30 – 15.00 for alle elever.

Undervisningen i idræt har afsæt i Fælles Mål

Udover at være kognitivt udfordret på forskellig vis har en del af eleverne på Tolne Efterskole også store vanskeligheder med motoriske og kropslige udfoldelser. Elevernes erfaringer med idræt er, som i de mere boglige fagsammenhænge, præget af nederlagsfølelse og mangel på selvtillid. Fravalg af idræt og motion generelt er ofte kendetegnende for elevgruppen.

Målet for specialundervisningen i idræt herunder svømning er, at sikre eleverne gode, positive oplevelser med idræt og svømning. I svømning arbejdes der med elevernes fortrolighed med vand, egentlig svømmeindlæring, vandlege og sikkerhed i vand. I tilknytning til svømmelektionerne er der fokus på elevernes personlige hygiejne.

Undervisningen er tilrettelagt som en valgordning. Der undervises i kvartårige terminer og eleverne kan vælge imellem forskellige idrætsdiscipliner som f.eks.:

Boldspil – Svømning – Ridning – Styrketræning – Cykling – Badminton – Yoga – Bowling – Petanque – Klatring – Løb – Vandaerobic – Dans – Kostvejledning

FÆLLESTIMER

Hver fredag mødes lærere og elever til fællestime, hvor lokale og globale emner præsenteres og drøftes. Emnerne afspejler skolens hverdag, lokale og globale samfundsforhold samt den omgivne natur. Formålet er at lade elever møde emner, temaer mv., der har dannelses- og uddannelsesmæssig værdi for ungdomslivet, efterskolelivet og borgeren i et demokratisk samfund.

Indholdet knytter således an til Demokrati og Fællesskaber samt Medborgerskab.

Eksempler på indhold:

- Elevrådet fremlægger og drøfter relevante emner med elevgruppen.
- Et værkstedshold fremlægger et gennemgået tema.
- Relevant nyhedsemne drøftes og perspektiveres i forhold til elevernes hverdag
- Fortællinger

BOTRÆNINGSENDERSVNING

Bo-træningsundervisningen er et supplerende tilbud til 2. og 3. årselever.

Eleverne undervises i små bo-grupper og som i faget hjemkundskab i folkeskolen er overskrifterne:

- **Kultur** - Mad, måltider og livskvalitet
- **Samfund** - Forbrug, miljø og ressourcer
- **Hjemmet** - Hygiejne og sundhed
- **Natur** - Fødevarer og håndværk

Faget bo-træning knytter sig til faget hjemkundskab i folkeskolen, men på flere områder udvidet og indholdsmæssigt tilpasset, grundet elevernes særlige vilkår og dermed særlige behov for læring inden for området.

Formål

"Det er formålet med undervisningen, at eleverne tilegner sig kundskaber og færdigheder, så de bliver i stand til at tage medansvar og udvise omsorg for den virksomhed, som finder sted i hjemmet, og at de opnår indsigt i de vilkår og værdier, dette livsområde har i samspil med natur, kultur og samfund.

Gennem praktiske, eksperimenterende og skabende opgaver får eleverne mulighed for sansemæssige og æstetiske oplevelser og for at udvikle selvværd og livsglæde, så de i fællesskab med andre og hver for sig får lyst til og bliver i stand til at tage kritisk stilling og handle i hjem og samfund.

Gennem undervisningen fremmes elevernes forståelse for egen og andres kultur, som den kommer til udtryk i udførelsen af hjemmets opgaver, samt for den betydning anvendelsen af ressourcer har for miljø, sundhed og livskvalitet. Undervisningen skal lægge op til, at eleverne oplever værdien af et fællesskab og samarbejde, der bygger på ligestilling og tolerance." (Fælles mål).

Helt grundlæggende er hensigten, at de unge skal lære i et trygt, rummeligt og tolerant miljø. Indlæringen finder sted med dette som fundament, og rammen er naturlig, konkret, handlende, imiterende og i henhold til mesterlæreprincipperne.

Bo-træning kan ses som en tilstræbt sammenkobling af efterskolens øvrige faglige undervisning med træning i at håndtere kravene til at kunne administrere det kommende hverdagsliv som voksne.

Det centrale er, at den unge undervises i at tage vare på sig selv i forhold til:

- Det personlige - i form af venner, deltagelse i fritidsliv og foreninger, ikke være isoleret, jævnaldrende at holde sig til og blive holdt af og tale med.
- Det samfundsmæssige - ved at udvikle almene dyder, som forhindrer marginalisering og i stedet muliggør integration.
- Det praktiske liv - hvor eleven lærer at tage hånd om oprydning, rengøring, indkøb og madlavning.

ELEVRÅD

For at give eleverne kendskab til demokratisk livsform og indøvelse af folkestyrets principper, vælges hvert år et elevråd bestående af 5 eller 7 elever. Elevrådet vælges blandt opstillede kandidater, og

formålet er – udover førnævnte – at eleverne gennem demokratiske processer har indflydelse på deres egen og fællesskabets hverdag. Elevrådets møder og emner organiseres i samarbejde med en lærer.

Elevrådet kan ved relevante emner deltage i skolens lærermøder.

LÆSEHJØRNET

"Læsehjørnet" er indrettet med mange former for alternative tilgange til viden og oplysning. Lydbøger, bog- og båndmateriale, computer/internet, video m.v.

"Læsehjørnet" skal udover lettilgængelige skønlitterære bøger og fagblade indeholde opslagsbøger, leksika, alle former for illustreret materiale, billedmateriale, aviser og blade m.m.

"Læsehjørnet" benyttes af værkstederne, men kan der ud over af alle elever frit benyttes som fritidsaktivitet.

INTROUGER

Skolen har de første 3 uger et introducerende forløb, hvor eleverne gøres fortrolige med:

Hinanden (lege, spil, sport, fester og diverse sociale arrangementer).

Skoleformen (introduktion til efterskolelivet).

Undervisningen (introduktion til undervisningsformen på skolen).

Skolens fysiske miljø (overblik over og fortrolighed med skolens faciliteter).

Nærområdet (introduktion til lokalområdets geografi og natur. Der arrangeres ture i den vendsysselske natur og vi besøger væsentlige seværdigheder i nærområdet).

TEMAUGER

I løbet af skoleåret arrangeres der undervisningsuger/-dage med et særligt tilrettelagt indhold.

Eksempler på temaer for tidligere temauger kan nævnes: Verden rundt på 5 dage (se nærmere nedenfor), Renæssancen – Cirkusuge – Energi – Penge/Matematikuge – Vikingetiden – Gøgl.

Detailplanlægning af temaugerne i indeværende skoleår pågår løbende henover skoleåret, idet valg af tema, mål og indholdsbeskrivelse samt praktisk organisering foregår i udvalg og i henhold til kendskabet til den konkrete elevgruppe det pågældende år, og er således ikke klarlagt ved skoleårets start.

Yderligere tværfaglige temauger er ikke fastlagt fra skoleårets begyndelse, men kan placeres relevant efter behov og indhold.

NATURFAGSUGE – UGE 4

Formål:

Eleverne skal i naturfaget udvikle naturfaglige kompetencer og dermed opnå indblik, hvordan naturfaget bidrager til vores forståelse af verden. Eleverne skal tilegne sig færdigheder og viden om vigtige fænomener og sammenhænge, samt udvikle tanker, sprog og begreber om natur og teknologi, der har værdi i det daglige liv.

Undervisningen tager i videst mulige omfang udgangspunkt i elevernes egne færdigheder, viden og erfaringer – både hverdagsforståelser og erfaringer fra tidligere skolegang. Undervisningen skal udvikle elevernes praktiske færdigheder, kreativitet og samarbejde.

Med udgangspunkt i den enkelte elev arbejdes der ud fra kompetenceområderne fra faget Natur/teknologi.

Kompetenceområde	Efter 2. klassetrin	Efter 4. klassetrin	Efter 6. klassetrin
Undersøgelse	Udføre enkle undersøgelser på baggrund af egne og andres spørgsmål	Gennemføre enkle undersøgelser på baggrund af egne forventninger	Design undersøgelser på baggrund af begyndende hypotesedannelse
Modellering	Anvende naturtro modeller	Anvende modeller med stigende abstraktionsgrad	Design enkle modeller
Perspektivering	Genkende natur og teknologi i sin hverdag	Relatere til natur og teknologi i andre kontekster	Perspektivere natur og teknologi til omverdenen og aktuelle hændelser
Kommunikation	Beskrive/forklare egne undersøgelser og modeller	Beskrive/forklare enkle naturfaglige og teknologiske problemstillinger	Kommunikere om natur og teknologi

Indhold:

Emnet og arbejdsform planlægges i løbet af skoleåret og tilføjes i indholdsplanen.

Indhold:

Elevernes udbytte evalueres løbende og efterfølgende, og kan have form af

- Individuel eller gruppebaseret samtaler undervejs eller afslutningsvis
- Individuel eller gruppebaseret test eller opgave undervejs eller afslutningsvis.

JULEMÅNED

December måned byder på julestemning på Tolne Efterskole, og eleverne introduceres for danske juletraditioner, julesange, julequiz, juleeventyr og julegudstjeneste.

Formål:

Eleverne skal tilegne sig viden og færdigheder, der gør dem i stand til at forstå og forholde sig til den religiøse dimensions betydning for livsopfattelsen hos den enkelte og i forholdet til andre.

Eleverne skal tilegne sig viden om kristendom i historisk og nutidig sammenhæng, samt tilegne sig viden om de bibelske fortællinger.

Undervisningen følger kompetencemålene for faget kristendom:

Kompetenceområde	Efter 3. klasse	Efter 6. klasse	Efter 9. klasse
Livsfilosofi og etik	Udtrykke sig om den religiøse dimension ud fra grundlæggende tilværelsesspørgsmål og etiske principper.	Udtrykke sig nuanceret om den religiøse dimensions indhold og betydning ud fra grundlæggende tilværelsesspørgsmål og etiske principper	Forholde sig til den religiøse dimensions indhold og betydning ud fra grundlæggende tilværelsesspørgsmål og etiske principper
Bibelske fortællinger	Udtrykke sig om centrale bibelske fortællinger	Genkende temaer fra centrale bibelske fortællinger i kulturelle udtryk	Tolke grundlæggende værdier ud fra centrale bibelske fortællinger
Kristendom	Udtrykke sig om, hvad kristendom er og om centrale begivenheder i dens historie, herunder folkekirkens betydning i Danmark	Forklare, hvad kristendom er, og gengive hovedtræk i kristendommens historie, herunder folkekirkens betydning i Danmark	Forholde sig til, hvad kristendom er, og gengive hovedtræk i kristendommens historie, herunder folkekirkens betydning i Danmark
Ikke-kristne religioner og andre livsopfattelser			Forholde sig til hovedtanker og problemstillinger i de store verdensreligioner og livsopfattelsers oprindelse, historie og nutidige fremtrædelsesformer.

Indhold:

Til orientering:

- Centrale bibelske fortællinger samt perspektivering til nutidige og aktuelle tematikker.

Til morgensang:

- Nye og gamle julesange
- Åbne låger i u-landskalender og drøftelser om andre børns udfordringer og grundlæggende kristne værdier
- Julequiz

Måltider:

- Forskellige julemad og julefrokost

Andre aktiviteter:

- At eleverne tilegner sig viden om naturen omkring os gennem brug ex. gran, kogler og ler til juledekorationer.
- At eleverne fremstiller julekort med skriftlige hilsner
- At eleverne fremstiller og udgiver egen julesang, evt. med tilhørende musikvideo
- At eleverne oplever andre landes julemad og juletraditioner.
- At eleverne lærer nye teknikker til geometrisk bearbejdelse af metal – samt miljø- og sundhedsmæssige hensyn i fremstillingsprocessen.

Juleaften (dagen før hjemrejse til juleferie):

- Julegudstjeneste i Tolne Kirke
- Fællessang og dans omkring juletræet
- Juleeventyr

Elevernes udbytte evalueres løbende og efterfølgende, og kan have form af

- Individuel eller gruppebaseret samtaler undervejs eller afslutningsvis
- Individuel eller gruppebaseret test eller opgave undervejs eller afslutningsvis.

PRAKTISK/MUSISK EMNEUGE – UGE 47 (KUNST & HOBBYMESSE)

Der arbejdes med forskellige praktisk arbejde, der leder henimod Kunst & Hobby messen. Det kan dreje eksempelvis sig om madlavning og kantinedrift, fremstilling af produkter til udstilling, forberedelse af musik samt opgaver i forbindelse med organisering.

LEJRSKOLER OG EKSKURSIONER

I skoleåret 23/24 er der 1 fælles lejrskole i uge 35 til Christianslyst i Tyskland. Undervisningsindholdet vil være af historisk, kulturel og fysisk karakter. Planlægning heraf foregår i et lejrskoleudvalg.

Ekskursioner planlægges løbende af de respektive værksteder afhængigt af aktuelle emner for undervisningen.

KLINTEBJERG MUSIKFESTIVAL

Alle elever deltager i uge 20 i en musik- og idrætsfestival, som arrangeres af Klintebjerg Efterskole på Fyn. I fire dage er vores elever sammen med cirka 500 andre unge fra specialefterskoler fra hele landet, hvor de dyster i mange forskellige idrætsgrene og sejladsaktiviteter og optræder for hinanden med skolernes mange bands på en stor scene. Eleverne overnatter alle i telte i terrænet omkring Klintebjerg Efterskole.

FRITIDSAKTIVITETER OG PÆDAGOGISK TILRETTELAGT SAMVÆR

For mange elever er den frie og mere ustrukturerede tid en stor udfordring. Derfor anser vi den pædagogiske indsats på dette område at være væsentlig, hvorfor vi har udvidet lærerbemanding eftermiddag og aften. Hver aften igangsætter lærerne 4-5 forskellige aftenaktiviteter/aftenundervisning, som er et tilbud til eleverne. Deltagelse er altså ikke obligatorisk.

Eksempler på aftenaktiviteter/aftenundervisning:

Bueskydning – mad over bål – e-sport – kreativt – glaskunst – reparation af din cykel – sang – fritidsband – cykling – udklædning – hår & makeup – boldspil – klatring – reparer dit tøj – kostvejledning – ture i lokalområdet

Om aftenen arrangeres desuden med mellemrum fester, koncerter, særlige arrangementer med varierende indhold, foredrag mv.

Herudover kan eleverne i fritiden udnytte skolens faciliteter: Sportshal, styrketræningsmaskiner, sportsplads, gamer-rum, biograf, læsehjørne, billard/pool, diverse spil, go-cart, skydning (én gang ugentlig), værkstedsfaciliteter efter aftale med lærerne samt den storslåede natur omkring efterskolen.

KØREKORT

Der er på skolen mulighed for erhvervelse af traktorkørerkort, bilkørekort og/eller knallertkørekort i samarbejde med ekstern kørelærer.

Til bil og traktor:

Skolen stiller lokaler og faciliteter til rådighed, mens den økonomiske og administrative del er et mellemværende mellem forældre og køreskolen. Undervisningen afholdes på skolen og er forbeholdt og tilrettelagt for Tolne Efterskoles elever.

Til knallert

Skolen arrangerer i samarbejde med Ungdomsskolen i Hjørring mindst 1 årligt hold til knallertundervisning, dog betinget af holdstørrelse. Tolne Efterskole stiller lokaler og faciliteter til rådighed, mens den økonomiske del afregnes af forældre direkte til Ungdomsskolen.

VEJLEDNING OG BROBYGNING

Tolne Efterskoles vejledere har det overordnede ansvar for skolens vejledning.

Vejledning på Tolne Efterskole foregår som integreret vejledning, og er således en naturlig del af kontakt- og værkstedslærernes daglige arbejde. Gennem værkstedsundervisningen og samtaler i øvrigt afdækkes elevens karriereønsker – et helhedsorienteret blik på elevens livssituation inklusiv ønsker og tanker om job og uddannelse.

Alle elever på Tolne Efterskole skal deltage i brobygning og/eller praktikforløb 2 gange årligt. Brobygningen arrangeres i samarbejde med lokale uddannelsessteder, og introducerer eleverne til forskellige fag- og uddannelsesområder. Af hensyn til elevernes tryghed og den enkelte elevs særlige læringsforudsætninger tager Tolne Efterskoles lærere med eleverne til uddannelsesstederne.

Herudover kan der arrangeres individuelle praktikforløb mhp. afklaring indenfor elevernes interesseområde, uddannelsesønske og evt. arbejdsevne.

Afgangselever skal deltage i valgfaget "Min fremtid", der i et karrierelæringsperspektiv sætter fokus på elevens ønsker og muligheder, økonomi og introduktion til relevante uddannelsessteder og virksomheder. Undervisningen foretages af vejleder og lærere.

Tolne Efterskoles vejleder Søren Thomsen er ansvarlig for at:

- Gennemføre orienteringsmøder og individuelle vejledningssamtaler
- Afholde orienteringsaften for forældre til afgangselever
- Gennemføre minimum et udskolingsmøde for alle afgangselever med deltagelse af eleven, forældre og kommunale sagsbehandlere og UU-vejledere
- Planlægge specielt tilrettelagte brobygningsforløb for alle elever
- Arrangere individuelle praktikforløb for at styrke overgange
- Udfærdigelse af individuelle uddannelsesplaner/vurdering iht. lovgivningen på området. Dette beskrives i elevplan.